	ΑΠΟ 02 /04/2018 ΕΩΣ 14/04/2018
	3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Δευτέρα 2 Απριλίου 2018
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

Σχέσεις γονέων-εφήβων

Μελετώντας κανείς τις σχέσεις των εφήβων και των γονέων μέσα από το πρίσμα της επικράτησης ενός γενικότερου πνεύματος ελευθερίας αντιλαμβάνεται ότι ο διάλογος αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της ομαλής λειτουργίας της οικογένειας. Όταν οι γονείς συζητούν με τους εφήβους για όλα σχεδόν τα θέματα που τους απασχολούν και όταν οι τυχόν διαφοροποιήσεις ή και εντάσεις στις σχέσεις μεταξύ των μελών της οικογένειας επιλύονται με τον **επικοινωνιακό διάλογο**, τότε οι έφηβοι δομούν με μεγαλύτερη ευκολία και με αυτοπεποίθηση την ταυτότητά τους.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η διερεύνηση του ρόλου της μητέρας στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού. Η μητέρα αποτελεί για το παιδί, ιδίως στην εφηβική του ηλικία, το κύριο πρόσωπο αναφοράς, τη δεσπόζουσα μορφή με την οποία ο έφηβος αναπτύσσει έντονη αμφίδρομη σχέση, σχέση αλληλεπίδρασης και αλληλοσυμπλήρωσης. Η σχέση του παιδιού με τη μητέρα είναι περισσότερο συνδεδεμένη με τη φυσική και ψυχική υγεία του παιδιού για λόγους μερικώς βιολογικούς, αλλά κυρίως κοινωνικούς, καθώς η μητέρα είναι βασικός φορέας κοινωνικοποίησης.

Αντίθετα, ο ρόλος του πατέρα είναι κοινωνικά περιορισμένος. Ασφαλώς, η διαφορετική και συνήθως μικρότερη χρονικά εμπλοκή του πατέρα με το παιδί δε σημαίνει ότι ο ρόλος του είναι λιγότερο σημαντικός. Ο πατέρας κατέχει σημαντική θέση στην εξελικτική πορεία του παιδιού. Η συνεισφορά του είναι πολύτιμη για τη διαμόρφωση της προσωπικότητας και της κοινωνικοποίησης του παιδιού. Επιπλέον, ο ρόλος του πατέρα αναδεικνύεται ιδιαίτερα καθοριστικός κατά την περίοδο της εφηβείας, τόσο για την έφηβη κόρη, στο υποσυνείδητο της οποίας καταγράφεται ως πρότυπο που θα καθορίσει τις μελλοντικές επιλογές ως προς τον σύντροφό της, όσο και για τον γιο, ως ανδρικό πρότυπο προς μίμηση.

Φυσικά, όταν και οι δυο γονείς είναι παρόντες, διαθέτουν σχεδόν ίσο χρόνο να συζητήσουν, να ελέγξουν και να εκθέσουν τις απόψεις τους σε θέματα κυρίως επαγγελματικού προσανατολισμού. Ωστόσο, οι μητέρες είναι πιο πρόθυμες να επεκταθούν και να συζητήσουν με τους εφήβους και πιο προσωπικά τους θέματα, όπως η επιλογή φίλων ή η διασκέδασή τους. Οι έφηβοι, όμως, φαίνεται να δηλώνουν πως η άποψη του πατέρα

είναι πιο καθοριστική σε άλλους τομείς, όπως οι θρησκευτικές και πολιτικές πεποιθήσεις. Οι περισσότερες διαφοροποιήσεις αφορούν στην παρατήρηση μιας αυξημένης αυστηρότητας κυρίως του πατέρα προς τις κόρες στον τομέα της διασκέδασης και της επιλογής φίλων.

Βέβαια στις μέρες μας, ο **θεσμός της οικογένειας** με τη μορφή που τον γνωρίζαμε στο παρελθόν έχει διαφοροποιηθεί. Δυστυχώς, ο χρόνος ενασχόλησης των γονέων με τους εφήβους είναι σαφέστατα μειωμένος σε σχέση με το παρελθόν και συνεχίζει να μειώνεται διαρκώς, λόγω του φόρτου εργασίας των γονέων και του πλήθους των λοιπών ενασχολήσεων. Αλλά και οι ίδιοι οι έφηβοι με τη σειρά τους, εκτός από το **εξαντλητικό σχολικό ωράριο**, είναι υποχρεωμένοι να ανταποκριθούν και σε ένα πλήθος ρόλων και ασχολιών, γεγονός που ελαττώνει τον **ελεύθερο χρόνο** για ενδοοικογενειακές **διαπροσωπικές σχέσεις**.

Το επίπεδο και η ποιότητα της επικοινωνίας μεταξύ των γονέων επηρεάζουν άμεσα τη συναισθηματική και κοινωνική έκφραση των εφήβων. Η εκτίμηση και ο σεβασμός μεταξύ των γονέων έχουν σημαντικό αντίκτυπο και στον τρόπο έκφρασης της εκτίμησης και του σεβασμού των εφήβων, τόσο προς τους γονείς τους, όσο και προς τους άλλους συγγενείς και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Ειδικότερα, έχει παρατηρηθεί ότι η θετική συμπεριφορά του πατέρα προς τη μητέρα προσφέρει ιδιαίτερη ικανοποίηση στους εφήβους. Επομένως, αναδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντικός ο ρόλος των γονέων στη δόμηση μιας υγιούς και δημιουργικής σχέσης με τον επαναστατημένο και σαστισμένο έφηβο των ημερών μας.

Ε. Μακρή-Μπότσαρη (2008). Σύγχρονα προβλήματα εφήβων. Αθήνα: ΕΚΠΑ-ΑΣΠΑΙΤΕ, από το διαδίκτυο (διασκευή).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Βασιζόμενοι στο κείμενο, να χαρακτηρίσετε με Σωστό ή Λάθος τις ακόλουθες προτάσεις:

- 1.Ο διάλογος δεν αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της ομαλής λειτουργίας της οικογένειας.
- 2.Ο ρόλος της μητέρας δεν είναι κυρίαρχος στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του εφήβου.
- 3.Ο θεσμός της οικογένειας με τη μορφή που τον γνωρίζαμε στο παρελθόν έχει διαφοροποιηθεί.
- 4.Συγκριτικά με το παρελθόν ο χρόνος που αφιερώνουν οι σημερινοί γονείς στα παιδιά τους δεν έχει μειωθεί.

3η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

5. Η εκτίμηση και ο σεβασμός μεταξύ των γονέων επηρεάζει καθοριστικά και τον σεβασμό που εκδηλώνουν οι έφηβοι προς τους γονείς.

Μονάδες 15

A2. Να γράψετε τα δομικά στοιχεία της τρίτης παραγράφου (Αντίθετα,.....προς μίμηση) του κειμένου.

Μονάδες 5

B1. Να συντάξετε μία παράγραφο 60-80 λέξεων στην οποία να χρησιμοποιήσετε τις φράσεις του κειμένου με έντονη γραφή: εποικοδομητικό διάλογο, θεσμός της οικογένειας, εξαντλητικό σχολικό ωράριο, ελεύθερο χρόνο, διαπροσωπικές σχέσεις.

Μονάδες 10

B2. Να επισημάνετε τρεις λέξεις του κειμένου που χρησιμοποιούνται μεταφορικά /συνυποδηλωτικά και να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

Μονάδες 6

B3. Να δώσετε δύο δικούς σας τίτλους στο κείμενο, έναν αναφορικό κι έναν συνυποδηλωτικό.

Μονάδες 10

B4. Να γράψετε μία συνώνυμη για καθεμιά από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου: δεσπόζουσα, εμπλοκή, καταγράφεται, πεποιθήσεις.

Μονάδες 4

Γ. Σε μια ομιλία που εκφωνείτε σε σχολική εκδήλωση να παρουσιάσετε τη σημασία που έχει ο διάλογος για την ατομική και κοινωνική πρόοδο καθώς και τις προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση ορθού και γόνιμου διαλόγου. (400 -450 λέξεις)

Μονάδες 50

	ΑΠΟ 21/10/2017 ΕΩΣ 11/11/2018
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 21 Οκτωβρίου 2017
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Σύμφωνα με το συγγραφέα, ο σταδιακός αφανισμός των γλωσσών είναι το αναπόφευκτο αποτέλεσμα ενός πλήθους παραγόντων. Ο κυριότερος ανάμεσα τους είναι η παγκοσμιοποίηση και η προώθηση της πολιτιστικής ομοιογενοποίησης του κόσμου, που δημιουργούν τους όρους ενός άνισου και αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ των αναπτυγμένων και των αναπτυσσόμενων κοινωνιών. Αποτέλεσμα του ανταγωνισμού αυτού είναι η άσκηση κοινωνικών πιέσεων στους αδύναμους λαούς και η πρόκληση γλωσσικών αναταραχών, που οδηγούν στη σταδιακή αποψίλωση των γλωσσών τους.

A2. Ένας από τους τρόπους που θα μπορούσαν να συμβάλουν στον περιορισμό του προβλήματος της επαπειλούμενης γλωσσικής ομοιογενοποίησης είναι η διγλωσσία. Σύμφωνα με το συγγραφέα, όμως, με τον τρόπο αυτό δημιουργούνται εύλογα εντάσεις, που ο συντάκτης του κειμένου αφήνει να διαφανούν. Ένα τέτοιο μέτρο στην καλύτερη περίπτωση θα μπορούσε να δώσει μια μικρή παράταση ζωής στις γλώσσες που απειλούνται, αλλά δε θα απέτρεπε την κατάργησή τους. Στη χειρότερη, μάλιστα, περίπτωση θα διευκόλυνε τη διαδικασία αυτής της εξαφάνισης, αφού θα οδηγούσε στην ταχύτερη επικράτηση των διεθνών γλωσσών.

B1. Η δομή της παραγράφου είναι η εξής:

Θεματική πρόταση: Θάνατος.....του κόσμου

Σχόλια: Οι Ινδιάνοι.....και η ουαλική

Κατακλείδα..... Δεν έχει

Ο τρόπος ανάπτυξης της παραγράφου είναι με παραδείγματα, καθώς στα σχόλια αναφέρει πλήθος παραδειγμάτων που αποδεικνύουν τον αφανισμό των γλωσσών.

- B2.** Αναφορική λειτουργία: 1) Ένας ανθρωπολόγος και μία γλωσσολόγος γράφουν
2) ασφαλείς θεωρούνται η βρετανική και η ουαλική.
- Συνοποδηλωτική λειτουργία 1) γλωσσική αποψίλωση
2) οι γλώσσες τους δολοφονήθηκαν

B3. «Ίσως η αϊνού, μια γλώσσα που μιλούσε κάποτε στην Ιαπωνία μια μυστηριώδης καυκάσια φυλή να είχε σωθεί από τη διγλωσσία».

- B4.α)** μεταβολής = αλλαγής
επέρχονται = προξενούνται
ολέθρια = καταστροφική
ιθαγενείς = αυτόχθονες
προκαταλήψεων = στερεοτύπων

- B4.β)** Η επιστήμη που μελετά τη γλώσσα και την εξέλιξή της (γλωσσολογία)
Η γνώση ξένων γλωσσών. (γλωσσομάθεια)
Η ακατάσχετη φλυαρία. (γλωσσαλγία)
Ο οπαδός της καθαρεύουσας. (γλωσσαμύντωρ)
Η συλλογή και ερμηνεία απαρχαιωμένων ή ιδιοματικών λέξεων. (γλωσσογραφία)
Η δημιουργία νέων λέξεων και λεκτικών τύπων. (γλωσσοπλαστία)

Γ. Παραγωγή κειμένου- Προτεινόμενο σχεδιάγραμμα

- **Τίτλος:** Η αποψίλωση της ελληνικής γλώσσας
- Αφορμή από επίκαιρο γεγονός
- **Πρόλογος** (σχολιασμός δεδομένων – ιδέες) Παρόλο που η γλώσσα αποτελεί ένα πολυδύναμο εκφραστικό μέσο, ωστόσο δεν τυγχάνει ανάλογης προσοχής και ενδιαφέροντος από τους Νεοέλληνες. Αν και υπάρχει ανεκτίμητος γλωσσικός κι εκφραστικός πλούτος, δεν αξιοποιείται και αντ' αυτού οι γλωσσικές επιλογές είναι

	ΑΠΟ 21/10/2017 ΕΩΣ 11/11/2018
	1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

απλοϊκές και ημιτελείς. Επιπλέον, η ευρεία χρήση ξενικών λέξεων επιφέρει αισθητή υπονόμηση της εκφραστικής ικανότητας των Ελλήνων.

Κύριο θέμα: Αΐζητούμένο: Αίτια των προβλημάτων της σύγχρονης γλώσσας

- Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης η μελέτη της νέας ελληνικής γλώσσας δεν έχει την κεντρική θέση που θα έπρεπε, καθώς δε δίνεται μεγάλη βαρύτητα στη μορφολογία και το συντακτικό της νέας ελληνικής.
- Η κυριαρχία της αγγλικής γλώσσας σε ποικίλους τομείς της σύγχρονης πραγματικότητας (υπολογιστές, διαδίκτυο, μουσική, κινηματογράφος) που σχετίζονται με την καθημερινότητα των νέων, επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τη γλωσσική τους έκφραση.
- Οι νέοι επηρεάζονται, συνάμα, από την τηλεοπτική γλώσσα, όπως αυτή χρησιμοποιείται στα διαφημιστικά μηνύματα, αλλά και σε εκπομπές νεανικού περιεχομένου.
- Μείωση της επαφής των νέων με τη λογοτεχνία και το βιβλίο γενικότερα.
- Τα νέα δεδομένα της εποχής μας έχουν συνάμα εκμηδενίσει τις δυνατότητες ουσιαστικού διαλόγου τόσο στο πλαίσιο της οικογένειας όσο και στο πλαίσιο της υποβαθμισμένης εκπαιδευτικής διαδικασίας
- Επικοινωνία των νέων μέσω των δικτύων κοινωνικής δικτύωσης, όπου για λόγους συντομίας η γλώσσα αποκτά μια συντομογραφική ελλειπτική απόδοση, με τη χρήση συχνά λατινοελληνικού αλφαβήτου, που ενέχει τις δικές του ολέθριες συνέπειες στην ορθογραφία των λέξεων.
- Επικοινωνία των νέων μέσω των δικτύων κοινωνικής δικτύωσης, όπου για λόγους συντομίας η γλώσσα αποκτά μια συντομογραφική ελλειπτική απόδοση, με τη χρήση συχνά λατινοελληνικού αλφαβήτου, που ενέχει τις δικές του ολέθριες συνέπειες στην ορθογραφία των λέξεων.

Παρά το γεγονός πως η ελληνική γλώσσα έχει φανεί ανθεκτικότερη σε κάθε πιθανή δοκιμασία στην μακράιωνη πορεία της, δε θα πρέπει να αγνοηθούν οι παράγοντες εκείνοι που υπονομεύουν και ζημιώνουν τη συνέχειά της

Β΄ζητούμενο: Τρόποι Αντιμετώπισης

- Η διαφύλαξη και η σωστή εκμάθηση της γλώσσας θα πρέπει να συνιστά βασική επιδίωξη του σχολείου, ήδη από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.
- γλωσσική καλλιέργεια απαιτεί, φυσικά, συνειδητή προσπάθεια από το ίδιο το άτομο.
- Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης χρειάζεται να αξιοποιήσουν την ισχυρή επίδραση που ασκούν στους νέους για να προωθήσουν ορθά γλωσσικά πρότυπα.
- Η πανεπιστημιακή κοινότητα, με τη συνδρομή γλωσσολόγων και τη σύμπραξη της πολιτείας, οφείλει να αντιμετωπίσει πιο οργανωμένα την απόδοση ξένων γλωσσικών όρων στα νέα ελληνικά είτε με τη χρήση αντίστοιχων ελληνικών λέξεων είτε με τη δημιουργία νέων.
- Το Υπουργείο Παιδείας οφείλει να αξιοποιήσει τόσο τις υπάρχουσες βιβλιοθήκες των σχολείων όσο και τις δυνατότητες του διαδικτύου, για να προωθήσει την ανάγνωση λογοτεχνικών βιβλίων.
- Οι πνευματικοί δημιουργοί του τόπου μας θα πρέπει να επιχειρήσουν ανοίγματα προς το νεανικό κοινό είτε με τη βοήθεια του διαδικτύου, είτε μέσω της τηλεόρασης, είτε με πιο ενεργή συμμετοχή στις σχολικές εκδηλώσεις
- Η πολιτεία οφείλει, σε κάθε περίπτωση, να στηρίζει έμπρακτα τις προσπάθειες ανάδειξης και διάδοσης του ελληνικού λόγου, ώστε να συνεχιστεί η εμβριθής μελέτη του, αλλά και να ενισχυθεί το κύρος της γλώσσας μας τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.
- Η πολιτεία οφείλει, σε κάθε περίπτωση, να στηρίζει έμπρακτα τις προσπάθειες ανάδειξης και διάδοσης του ελληνικού λόγου, ώστε να συνεχιστεί η εμβριθής μελέτη του, αλλά και να ενισχυθεί το κύρος της γλώσσας τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο

1η ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Επίλογος: Συμπεράσματα- Άλλες προτάσεις